

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування

Кафедра архітектури та середовищного дизайну

03-07-07

Методичні вказівки

до семінарських занять та самостійної роботи
з дисципліни

«Критика сучасних архітектурно-дизайнерських теорій»

для студентів спеціальності 8.06010203

«Дизайн архітектурного середовища»

Рекомендовано
методичною комісією
за спеціальністю
7.06010203, 8.06010203
«Дизайн архітектурного
середовища»
Протокол № 6 від 17.12.13

Рівне 2014

Національний університет

водного господарства
та природокористування

Методичні вказівки до семінарських занять та самостійної роботи з дисципліни «**Критика сучасних архітектурно-дизайнерських теорій**» для студентів спеціальності 8.06010203 «Дизайн архітектурного середовища»./ П.А. Ричков, Н.В. Лушнікова. – Рівне: НУВГП, 2014. – 35 с.

Упорядники: П.А. Ричков, д-р. арх., професор,
Н.В. Лушнікова, канд. техн. наук, доцент

Відповідальний за випуск: П.А. Ричков, д-р. арх., професор,
завідувач кафедри архітектури та середовищного дизайну

Національний університет
водного господарства
та природокористування

ЗМІСТ

Передмова.....	4
1. Мета і завдання дисципліни.....	4
2. Зміст навчальної дисципліни.....	5
3. Теми семінарських занять.....	12
4. Проміжні модульні контролі.....	15
4.1. Проміжний модульний контроль №1.....	15
4.2. Проміжний модульний контроль №2.....	17
5. Індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ).....	18
5.1. ІНДЗ №1.....	18
5.2. ІНДЗ №2.....	20
5.3. ІНДЗ №3.....	23
5.4. ІНДЗ №4.....	24
6. Підсумковий модульний контроль.....	26
7. Методика нарахування балів.....	29
Рекомендована література та Інтернет-джерела.....	30
Додаток.....	34

ПЕРЕДМОВА

Дисципліна «Критика сучасних архітектурно-дизайнерських теорій» є дисципліною вибору вишу і вивчається студентами кваліфікаційного рівня «магістр» спеціальності «Дизайн архітектурного середовища».

Дані методичні вказівки призначено для підготовки студентів до семінарських занять та самостійної роботи студентів при виконанні індивідуальних навчально-дослідних завдань та підготовки до проміжних і підсумкового модульних контролів.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета даної дисципліни полягає у формуванні критичного ставлення до декларованих засад архітектурно-дизайнерського формотворення в рамках сучасної архітектурної та дизайнерської парадигм, а також з'ясуванні специфіки творчої роботи архітектора в галузі дизайну архітектурного середовища порівняно із іншими творчими спеціальностями.

У результаті вивчення курсу студент повинен **знати**:

- історично-теоретичні витoki сучасного архітектурно-дизайнерського концептуалізму;
- понятійно-термінологічний апарат, дотичний до сучасного архітектурно-дизайнерського формотворення і ідейно-теоретичних дискурсів;
- типологічні особливості дизайну архітектурного середовища;
- основні концептуальні спрямування в новітній практиці середовищного дизайну;
- особисті творчі позиції провідних майстрів новітньої світової та вітчизняної архітектури та дизайну.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**:

- визначати сутність та критично оцінювати ідейно-творчий зміст різноманітних теоретичних та творчих концепцій архітектури та дизайну;
- застосовувати теоретичні положення в практичній діяльності для оптимального вирішення творчих завдань;
- самостійно визначати цілі та шляхи створення власного арсеналу формотворчих засобів в різних дизайнерських ситуаціях;
- на основі отриманих знань за курсом та у взаємодії з теоретичними положеннями суміжних дисциплін приймати обґрунтовані, раціональні та оригінальні проектні рішення, формуючи власний погляд на творчі процеси.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна складається з двох змістових модулів: два вивчаються в 10-му семестрі і два - в 11-му семестрі. Зміст 1 і 2 модулів охоплює історичних період від зародження архітектурної теорії до першої половини XX ст., зміст 3 і 4 модулів охоплює архітектурно-дизайнерські теорії другої половини XX ст. – першого десятиліття XXI ст. Зміст навчальної дисципліни за модулями наведено в табл. 1 і 2.

Таблиця 1

МОДУЛЬ 1 (10 семестр)

Змістовий модуль 1		Основи архітектурно-дизайнерської критики та історичні передумови становлення сучасної теорії архітектури та дизайну
1	2	3
Тема 1	Основи критики архітектурно-дизайнерських теорій. Архітектурний трактат Вітрувія	<i>Критика як галузь архітектурознавства та дизайнознавства.</i> Понятійно-термінологічний апарат теорії та критики архітектури і дизайну. Об'єктивізм і суб'єктивізм архітектурної діяльності. Предмет, метод та специфіка критики архітектурних теорій. Функції та типологія критики архітектурно-дизайнерських теорій <i>Марк Вітрувій Полліон і його трактат «Десять книг про архітектуру».</i> Змістова структура трактату. Тріада Вітрувія та її визначне методологічне значення
Тема 2	Архітектурні трактати доби Відродження, бароко та класицизму	<i>Цивілізаційні та гуманістичні корені теорій доби Відродження.</i> Становлення архітектурної теорії та її роль. Леон Батиста Альберті та його „Чотири книги про архітектуру”. Джакомо Вінньола і його праця „Правило п'яти ордерів в архітектурі”. Андреа Палладіо: „Чотири книги про архітектуру”. Леонардо да Вінчі - універсализм генія <i>Суспільні та ідеологічні витоки бароко.</i> Контрреформація. Формотворчі концепції бароко та рококо в архітектурі та середовищному дизайні. Синтез живопису, скульптури,

1	2	3
		<p>архітектури. Філібер Делорм та його «Нові винаходи для доброго і недорогого будівництва». Франсуа Блондель і його «Курс архітектури». Джовані Батіста Піранезі і його праця «Про велич архітектури Риму». Клод Ніколя Леду і його праця «Архітектура та її відношення до мистецтва, звичаїв та законів». Проект міста Шо. Символізм Е.Булле.</p> <p><i>Основні теоретичні принципи архітектурного формотворення і середовищного підходу в епоху класицизму. Паладіанізм в Європі та США</i></p>
Тема 3	Архітектурно-дизайнерські теорії XIX – початку XX ст.	<p><i>Архітектурний історизм XIX ст. і його ідейні витоки.</i> Неостилі – адаптивні методи архітектурно-дизайнерського формотворення. Естетизація архітектурної творчості в триумвіраті «живопис-скульптура-архітектура». Карл Фрідріх Шинкель. Готфрід Земпер та його праця «Практична естетика».</p> <p>Усвідомлення цінності спадщини. Ежен Еммануель Віоле ле Дюк vs. Джон Раскін. Формування принципів реставрації та реконструкції.</p> <p>Англійський рух «мистецтв та ремесел» як антитеза конвеєрній індустріалізації: У.Морріс, Ед. Берн-Джонс, У.Крейн. Ідеї Огастеса Пьюджина, К.Зітте та інших.</p> <p><i>Технічний прогрес XIX ст. та його наслідки в архітектурі.</i> Перехід від кустарного до промислового виробництва. Основні винаходи XIX ст. та їх вплив на розвиток цивілізації. Всесвітні виставки. Нові матеріали і конструкції. Інженери Д.Пакстон, Г.Ейфель, О.Перре, В. Шухов. Зростання ролі інженерної думки в архітектурі та дизайні. Урбодизайн в концепції «міста-саду» Е. Говарда</p>

1	2	3
		<p><i>Модерн – перший архітектурно-дизайнерський стиль: ідейні принципи та різновиди. Провідні майстри та їх теоретичні погляди. Концептуальні засади творчості провідних архітекторів: Антоніо Гауді, Ектор Гімар, Анрі ван де Вельде, Федір Шехтель. Український модерн: В.Городецький, Г. Артинов. Причини і наслідки відмирання модерну</i></p> <p><i>Теоретичні підвалини зародження сучасних архітектури та дизайну (кінець ХІХ ст. - початок ХХст.). Чиказька школа. Функціоналізм в працях Луїса Саллівена. Веркбунд як центр західно-європейського дизайну (Петер Беренс, А. Ван де Вельде, В. Гропіус, Р. Майєр). Чарльз Р. Макінтош та школа Глазго. Священна весна у Відні. О.Вагнер, Й. Ольбріх і Й.Гофман.</i></p> <p><i>Критика модерну та зародження інтернаціонального стилю. Адольф Лоос та його «Орнамент і злочин». Футуризм А. Сант-Еліа.</i></p>
Змістовий модуль 2		Концептуальні основи архітектури та дизайну міжвоєнної доби ХХ ст.
Тема 4	Ідейно-теоретичні підвалини та розвиток міжвоєнної архітектури в США	<i>Розвиток американської архітектури та дизайну в 20-х-30-х рр. Ф.Л.Райт як практик і теоретик. Концепція «органічної архітектури». Бозар Архітектура та просторовий розвиток великих американських міст. Хью Феррісс як модератор забудови Манхеттена. Визначні реалізації. Комерційний дизайн Реймонда Лоуї: і американський спосіб життя</i>
Тема 5	Баухаус в Німеччині: новаторські концепції синтезу архітектури і дизайну	<i>Баухаус – новий тип художньо-технічної школи. Зміст навчальної програми Баухауса. Теоретичні концепції викладацького складу: Вальтер Гропіус, Ласло Моголі-Надь, Міс ван дер Рое, Василій Кандинський та ін. Марсель Бройєр: втілення ідей Баухауса за океаном</i>

1	2	3
Тема 6	Теоретичні концепції архітектури та середовищного дизайну добу модернізму	Ле Корбюзьє як теоретик містобудування, архітектури та середовищного дизайну. Основні творчі та теоретичні праці Ле Корбюзьє. Праця «Шлях до архітектури». CIAM і Афінівська хартія
		Художньо-теоретичні концепції групи «Де Стилль»: Піт Мондріан, Тео ван Дусбург. Італійський фашизм і раціональна архітектура. Д.Террані. Націонал-соціалізм в Німеччині і тоталітарна архітектура
Тема 7	Теоретичні концепції радянського авангарду. Міжвоєнна архітектура та дизайн на територіях сучасної України	Соціальна революція в Росії. Новий колективізм і радянський авангард. Консерватори (І. Фомін, Ф.Шехтель, П.Жолтовський, О.Щусєв та ін.). Новатори (В.Татлін, К.Малевич, К.Мельников, І.Леонідов та ін.). ВХУТЕМАС: навчально-методичні та творчі принципи школи. Соцреалізм як тоталітарна антитеза авангарду
		Міжвоєнна архітектура та дизайн в Радянській Україні. Теоретичні підвалини архітектури на українських землях Другої Речі Посполитої

Таблиця 2

МОДУЛЬ 2 (11 семестр)

Змістовий модуль 3		Еволюція концепції архітектурно-дизайнерського формотворення пізнього модернізму (50-ті – 70-ті рр. XX ст.)
1	2	3
Тема 8	Теоретичні концепції в архітектурі і ди-	Дизайн та архітектура США повоєнних років. Case Study Program: Чарльз і Рей Імз. Еволюція повоєнної творчості піонерів сучасної архітектури: Ле Корбюзьє, Ф.Л.Райт, В.Гропіус. Ф.Джонсон, Р.Нейтра та ін.

1	2	3
	зайні по- воєнних років	Технологічні новації Р.Б.Фуллера. Роль інженерної науки в архітектурі: П.Л.Нерві
Тема 9	Концептуальні підвалини радянського соцреалізму та прагматизму: теорія та практика	Спілка архітекторів СРСР і її ідеологічна платформа. І.Жолтовський. К.Алабян. Експорт «сталінської» архітектури в країни соцтабору. Авторитаризм і кінець «сталінської» архітектури. Провідні теоретики повоєнної радянської архітектури.
		М.Хрушов і соціальні витоки боротьби з «надмірностями» в архітектурі. Масова стандартизація (уніфікація, типізація) як чинник архітектурного примітивізму. Соціально-ідеологічний детермінізм «масової» архітектури
		Розпад СРСР і відродження інтересу до тоталітарної архітектури в кінці ХХ - на початку ХХІ ст.
Тема 10	Інтернаціоналізація та регіоналізація архітектури	Інтернаціональний стиль. Бруталізм П. та А.Смітсонів. Д.Стерлінг. О.Німеєр. М.Ямасакі. Теоретичні погляди Л.Кана. К.Танге і теорії архітектурного метаболізму. А.Аалто і північна регіональна традиція. Ееро Сааринен. Архітектурні утопії 1960-х. Праця М.Рагона «Міста майбутнього». Екістика К.Доксіадіса
Тема 11	Криза пізнього модернізму і зародження постмодернізму	Теоретичні праці Б.Дзеві, З.Гідіона, Дж. Джекобс та ін. Р.Вентурі і його теоретичні праці «Складність і протиріччя в архітектурі» та «Уроки Лас Вегаса».
		Теоретичні та ідейні підвалини постмодернізму: історизм, контекстуалізм, алюзіонізм, орнаменталізм, символізм, тощо Праця Чарльза Дженкса «Мова архітектури постмодернізму» та її подальші версії

1	2	3
		<p>Роберт Стерн та його праця «Традиція та винахід в архітектурі: Бесіди та нариси»</p> <p>Творча практика провідних представників раннього постмодернізму: Ф.Джонсон, Р.Вентурі, М.Грейвз, Ч.Мур, П.Айзенман, Ч.Дженкс, та ін.</p> <p>Адгок-урбанізм, неовенакуляр та пряме відтворення. Партиципативна архітектура та адвокативне проектування – реакція суспільства. Л.Кроль, Р.Ерскін.</p> <p>Архітектурно-дизайнерська творчість і природа. Аркологія П. Солері. Природа в архітектурній творчості Ф. Хундервассера</p>
Змістовий модуль 4		Теоретичні концепції новітньої архітектури та дизайну (1980-ті – 2010-ті рр.)
Тема 12	Архітектурно-дизайнерський біхевіоризм і його теоретичні підвалини	Людина і її поведінка в середовищі. Реакція архітектора. Праця Крістофера Александера «Pattern Language». Стереотипи поведінки в контексті міського середовища. Простір публічний, напівпублічний, приватний. Праця Яна Геля «Життя поміж будинками». Практичні наслідки біхевіористичних теорій в архітектурі та дизайні. Біхевіоризм і архітектурна ергономіка
Тема 13	Екологізація теорії та практики архітектури і дизайну	Філософські, соціальні, демографічні і політичні витоки екології як науки. Сталий розвиток і архітектура. Ресурсні потреби будівництва. Архітектурна екологія. Міста і оточуюче середовище. Архітектура в гармонії з рослинним світом. Праця Д.Вайнса «Зелена архітектура»
Тема 14	Неомодерністичні пошуки	Хайтек як візуалізація і естетизація технологічних прогресу. Символізм хайтеку. Ренцо Піано, Річард Роджерс, Норман Фостер. Деконструктивізм Ф.Гері, Б.Чумі, Кууп Хіммельб(л)ау. Неоекспресіонізм.

1	2	3
Тема 15	Постмодерністичні концепції в дизайні архітектурного середовища	Етторе Соттсасс та група «Мемфіс». Алессандро Мендіні та група «Алхіхмія». Джеймс Вайнс та проектна група SITE: концепція деархітектури Концепції біодизайну, психодизайну, ергодизайну
Тема 16	Сучасний неοісторизм і його предстваники	Брюссельська школа: ідеологія «антиіндустріального спротиву». А.Россі та неорационалізм. Рем Колгас і неоавангард. Теоретичні праці Р.Колгаса. Теоретичні концепції Леона Кріє – історичний урбодизайн. Праця Л.Кріє «Архітектура спільноти» Кіч в архітектурі та дизайні як полівалентна версія неοісторизму. Неοісторизм як ідеологічний інструмент демонстрації влади. Неοісторизм і монументалізм на пострадянському просторі
Тема 17	Концептуальні спрямування поч. XXI ст.	Новітні тенденції в концептуальній архітектурі. Quo vadis postmodernismo? Куди іде постмодернізм? Нелінійна архітектура. Пітер Айзенманн, Заха Хадід, Даніель Лібескінд, Грег Лінн. Екологізація архітектури та дизайну. Дигіталізація архітектури та дизайну: рух цифрових мистецтв і ремесел
Тема 18	Теорії і новітня архітектурно-дизайнерська практика України	Особливості вітчизняного архітектурно-дизайнерського проектування. Функції і формати архітектурно-дизайнерської критики в Україні. Нерозвинутість і роль рефлексії

1	2	3
		Спроби методологічних і загальнотеоретичних досліджень: В. Мироненко «Методологічні основи оптимізації архітектурного середовища», С. Чечельницький «Методологічні основи візуальної екології архітектурного середовища», В. Тімохін «Актуалізація принципів еволюціонізму в містобудівних теоріях», Н.Шебек «Теоретичні основи гармонізації архітектурного середовища», С. Михайлов «Дизайн сучасного міста: комплексна організація предметно-просторового середовища (теоретико-методологічна концепція)»
		Специфіка українського ринку архітектурних послуг. Характерні практичні реалізації. Метрополісний та провінційний досвід: Київ, Харків, Дніпропетровськ, Рівне
		Висновки. Архітектурна теорія і практика – проблеми взаємостосунків. Архітектура теорія і критика – завдання на майбутнє

3. ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарські заняття покликані зміцнити та поглибити знання з окремих тем. Під час семінарських занять студенти обговорюють презентують та обговорюють результати виконання індивідуальних навчально-дослідні завдань, виконують критичний аналіз окремих уривків праць видатних теоретиків і критиків архітектури та дизайну.

Теми семінарських занять представлено в табл. 3.

Таблиця 3

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
10 семестр		
1	Розгляд понятійно-термінологічного апарату теорії та критики архітектури і дизайну. Огляд	2

1	2	3
	інформаційних джерел з даної проблематики. Формування навичок критичного аналізу. Аналіз трактату Вітрувія	
2	Розвиток архітектурно-дизайнерського формотворення в домашинний період. Критичний аналіз уривків трактатів Л.Б.Альберті, Л. да Вінчі, Д. Віньоли, А. Палладіо та інших авторів доби Відродження. Презентації та обговорення ІНДЗ №1 (рефератів)	2
3	Критичний аналіз архітектурно-дизайнерських теорій бароко та класицизму. Архітектурний історизм ХІХ ст. і його ідейні витoki. Презентації та обговорення ІНДЗ №1 (рефератів)	2
4	Технічний прогрес ХІХ ст. та його наслідки в архітектурі і дизайні. Теоретичні концепції середовищного підходу в творчості архітекторів і митців кінця ХІХ – початку ХХ ст. Розгляд статті «Тези і антитези Веркбунда» Германа Мутезіуса та Анрі ван де Вельде та статті Адольфа Лооса «Орнамент і злочин»	2
5	Теоретичне підґрунтя архітектури і дизайну міжвоєнної доби ХХ ст. Творча група Де Стил: «Маніфест І» та «Маніфест V». Баухаус: новаторські навчальні концепції. Обговорення ІНДЗ №2 (критичних есе)	2
6	Критичний аналіз теоретичних концепцій у міжвоєнний період в Європі та США. Теоретичні та ідеологічні підвалини радянського авангарду. Казімір Малевич та його «Маніфест супрематистів». Олександр Родченко – перший радянський дизайнер. Концепція комерційного дизайну Раймонда Лоуї. Органічна архітектура Ф.Л. Райта. Проміжний модульний контроль №1	2
Семестр 11		
7	Еволюція концепції архітектурно-дизайнерського формотворення пізнього модернізму (50-70-ті рр. ХХ ст.). Концепція співвідношення тіла і будівлі в	2

1	2	3
	праці «Модулар» Ле Корбюзьє (1948). Маніфест Л.Кана «порядок –це..» (1960). Діалектика орнаменту і простоти в працях Р.Бенема «Орнамент і злочин: переконливий внесок А.Лооса» (1957) та Дж. Рікверта «Орнамент – це не злочин» (1975)	
8	Діалектика функції і форми: Ф.Л.Райт та його «Американська архітектура» (1955), Пітер Айзенман і його «Постфункціоналізм» (1976). Презентації та обговорення ІНДЗ №3 (рефератів)	2
9	Теоретичні та ідейні підвалини постмодернізму. Критичний аналіз уривків з праць Р. Вентурі «Складність і протиріччя в архітектурі» Ч. Дженкса «Мова архітектури постмодернізму». Презентації та обговорення ІНДЗ №3 (рефератів)	2
10	Дизайн в теорії: критичний аналіз уривку з книги В. Глазичева «Про дизайн». Постмодерністичні концепції в середовищному дизайні. Творчі групи та їх теоретичні концепції	2
11	Обговорення ІНДЗ №4 (критичних есе)	2
12	Куди іде постмодернізм. «13 пропозицій архітектури постмодернізму» (1996) Ч. Дженкса. Нелінійна архітектура та дизайн. Добріцина І.О. «Від постмодернізму до нелінійної архітектури» (2004)	2
13	Критика архітектури та дизайну в сучасних умовах. Статті О. Ремізової «Критика архітектури і архітектура критики» (2003), промова П. Голдбергера «Архітектура критика в добу Твіттеру» (2012), статті А. Ланге «Як стати архітектурним критиком» (2012), Т. Фішера «Смерть і життя великої архітектурної критики» (2012). Проміжний модульний контроль №2	2

4. ПРОМІЖНІ МОДУЛЬНІ КОНТРОЛІ

4.1. Проміжний модульний контроль №1

Проміжний модульний контроль №1 проводиться наприкінці 10 семестру у вигляді тестів за змістом лекцій змістових модулів №1 і 2.

2. Передбачається використання завдань різних типів:

- закритого типу (множинний вибір, альтернативний вибір, встановлення відповідності, встановлення послідовності, тощо);
- відкритого типу (довільний виклад, доповнення).

Приклади тестових завдань наведено в табл. 4.

Таблиця 4

Приклади тестових завдань до проміжного модульного контролю №1

Тип	Питання	Варіанти відповідей
1	2	3
закритий з множинним вибором (декілька варіантів відповіді)	Які спільні риси притаманні теоретичним концепціям англійського Руху мистецтв і ремесел та Німецького виробничого союзу?	а) зближення мистецтва і виробництва; б) ідеалізація самотньої творчості ремісників середньовіччя, яка протиставлялася бездушному, знеособленому машинному виробництву часів капіталізму; в) віра в те, що мистецтво і дизайн можуть змінити суспільний уклад і поліпшити якість життя їхніх творців і споживачів; г) реорганізація будівництва та художніх ремесел на сучасній промисловій основі
закритий з множинним вибором (один варіант відповіді)	Як називається напрямок абстрактного мистецтва, започаткований мистецькою групою «Де Стель»?	а) сюрреалізм; б) авангардизм; в) неореалізм; г) неопластицизм; д) кубізм
закритий з альтернативним вибором	Маньєризм є проміжною течією в архітектурі і мистецтві, яка виникла між ренесансом і бароко	

1	2	3	
(відповіді «так» або «ні»)			
закритий з встановленням послідовності	встановіть хронологічну послідовність появи місто-будівельних концепцій	а) ідеальне місто Шо; б) Промислове місто; в) Сфорцинда; г) Променисте місто; д) місто Сонця	
закритий з встановленням відповідності	Встановіть авторство наступних теоретичних праць, створених в добу еkleктики	а) «Бесіди про архітектуру»;	1) Готфрід Земпер;
		б) «Сім світочів архітектури»;	2) Джон Раскін;
		в) «Стиль в технічних і тектонічних мистецтвах, або Практична естетика»;	3) Вільям Морріс;
		г) «Камені Венеції»	4) Ежен Віолет ле Дюк
відкритий з довільним вибором	Хто був автором першої відомої ергономічної системи пропорціонування, яка набула поширення в образотворчому мистецтві та архітектурі?		
відкритий з доповненням	Перші теоретики архітектурної реставрації мали діаметрально протилежні погляди на цей процес. Вкажіть авторство наведених нижче тверджень	1) Реставрація, означає «найбільш тотальне руйнування, якого може зазнати будівля: руйнування, після якого не зібрати вже жодних свідчень <...> Неможливо, як неможливо воскресити мертвого, відновити щось, що було великим и прекрасним в архітектурі» 2) Реставрувати будинок - не значить поновлювати його, ремонтувати або перебудовувати; це означає – відновлювати його завершений стан, якого він міг ніколи і не мати до цього часу	

4.2. Проміжний модульний контроль №2

Проміжний модульний контроль №2 проводиться наприкінці 11 семестру у вигляді тестування за змістом лекцій змістових модулів №3 та 4. Приклади тестових завдань наведено в табл. 5.

Таблиця 5

Приклади тестових завдань до проміжного модульного контролю №2

Тип	Питання	Варіанти відповідей
1	2	3
закритий з множинним вибором	Який з нижченаведених практиків і теоретиків архітектури вперше усвідомив зв'язок між культурою постмодернізму та проблемами архітектури?	а) Роберт Вентурі; б) Луїс Кан; в) Чарльз Дженкс; г) Роберт Стерн.
закритий з альтернативним вибором	Концепція деархітектури Дж. Вайнса передбачає насамперед пошук тотальних базових моделей, позачасових цінностей	
закритий з встановленням послідовності	Встановіть хронологічний порядок появи наступних творчих дизайнерських студій та груп	а) група «Мемфіс»; б) студія «Алхімія»; в) творча група «SITE»; г) архітектурно-дизайнерське бюро Gensler
закритий з встановленням відповідності	Вкажіть, якими з нижченаведених постулатів можна охарактеризувати архітектуру і середовищний дизайн модернізму, а якими – постмодернізму (розмістіть літерні позначення відповідних варіантів в двох колонках з відповідними назвами)	а) «ми – нове»; б) антиміщанський пафос; в) відсутність пафосу; г) «ми – все»; д) декларована елітарність; д) недекларована демократичність; е) первинність як позиція; ж) вторинність як позиція
відкритий з довільним викладом	Назвіть та дайте визначення трьох основних засад архітектури постмодернізму за Р. Стерном	

1	2	3
відкритий з доповненням	Архітектурно-дизайнерська теоретична концепція, яка передбачає всездозволеність змішування, залучення історичного, регіонального і сучасного досвіду архітектури, має назву...	

5. ІНДИВІДУАЛЬНІ НАЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ (ІНДЗ)

5.1. ІНДЗ №1. Реферат (доповідь+презентація)

В першій половині 10 семестру студенти виконують ІНДЗ №1 у формі рефератів за тематикою змістових модулів №1 і 2. За змістом реферату студенти готують доповідь, яка супроводжується мультимедійною презентацією.

Структура реферату:

- титульна сторінка,
- зміст,
- вступ,
- основна частина (розділи, пункти і підпункти),
- висновки,
- список використаних джерел.

Загальний обсяг реферату – до 20 сторінок друкованого тексту.
Вимоги до оформлення:

Презентація:

Загальна кількість слайдів презентації – до 20. Презентація розпочинається титульним слайд, на якому мають бути вказані тема та виконавець і закінчуватися слайдом із переліком використаних джерел.

Слайди повинні містити якісний ілюстративний матеріал. На слайдах допускається представлення основних тез доповіді, але не допускається повне дублювання тексту доповіді. Загалом мультимедійна презентація має дублювати ілюстративну частину реферату.

Доповідь:

Доповідь має дублювати текстову частину реферату. Тривалість доповіді повинна складати до 10 хв. Доповідь має дублювати текстову частину реферату.

Після доповіді відбувається обговорення (до 10 хв), під час якого інші студенти групи задають питання і висловлюють свої думки за змістом доповіді.

Основними критеріями при оцінюванні реферату (доповіді і презентації) є: відповідність змісту заявленій темі; наявність авторських раціональних оцінок; глибина розкриття теми.

Доповіді за темами рефератів виконуються на семінарських заняттях згідно графіка, встановленого студентами і погодженого викладачем. Приклади тем ІНДЗ №1 подано в табл. 6.

Студент може довільно обрати тему реферату, попередньо узгодивши її з викладачем.

Таблиця 6

Орієнтовний перелік тем ІНДЗ №1

ІНДЗ №1	Змістовий модуль 1. Основи архітектурно-дизайнерської критики та історичні передумови становлення сучасної теорії архітектури та дизайну	Змістовий модуль 2. Концептуальні основи архітектури та дизайну міжвоєнної доби ХХ ст.
1	2	3
1	Трактат Вітрувія та його вплив на сучасну архітектуру та дизайн	Творчі концепції Антоніо Гауді
2	Основні трактати доби Відродження та їх роль у сучасній архітектурі та дизайні	Петер Беренс та його фірмовий стиль
3	Ключова постать епохи Відродження: Леонардо да Вінчі	Утопічне мислення та архітектура: Е.Хоуард та ідеальне місто-сад, Т. Гарньє та «промислове місто», А. Сант Еліа та футуристична архітектура
4	Синтез живопису, скульптури, архітектури в добу бароко та рококо	Концепція органічної архітектури Френка Ллойда Райта
5	Архітектура, що говорить Клода-Ніколя Леду, Етьєна-	Синтез мистецтв в освітній концепції Баухауса

1	2	3
	Луї Булле і її принципи в сучасній архітектурі	
6	Культурні перетворення XVIII- XIX ст. та їх вплив на архітектуру	Ле Корбюзьє: універсалізм самоука
7	Еклектичні концепції в архітектурі XIX ст.	Архітектура і дизайн доби радянського авангарду
8	Зростання ролі інженерної думки в архітектурі у другій половині XIX – початку XX ст.	ВХУТЕМАС: навчально-методичні та творчі принципи школи. Соцреалізм як тоталітарна антитеза авангарду
9	Естетика повсякденного: концепція Вільяма Морріса та руху мистецтв і ремесел	Становлення і промислового дизайну в США в 20-30-х рр. XX ст.: Дорвінг Волтер Тиг, Норманн Бел Геддес, Генрі Дрейфус, Реймонд Лоуї
10	Ідейні витoki модерну: провідні майстри та їх теоретичні погляди	Марсель Бройер: ідеї Баухауса за океаном
11	Чарльз Ренні Макінтош та школа Глазго	Творча та теоретична спадщина групи «Де Стилль»: вплив на сучасний середовищний дизайн

5.2. ІНДЗ №2. Критичне есе

В другій половині 10 семестру студенти пишуть критичне есе за змістом модулів №1 і 2. Есе як різновид публіцистичної діяльності, є невеликим за обсягом твором, що має довільну композицію і висловлює індивідуальні думки та враження з конкретного питання. Есе не претендує на вичерпне і визначальне трактування. В даному випадку передбачається аналітичне опрацювання теоретичної праці (статті, виступу, програми, маніфесту або уривку з них) авторства видатного архітектора, дизайнера, митця. Есе виконується студентом у письмовій (друкованій) формі із захистом його на семінаріс-

кому занятті. Обсяг критичного есе складає до 500 слів (з умови його розміщення його в мережі Інтернет у якості запису блогу). Очікується, що есе міститиме відповіді на наступні питання.

1. Що ми знаємо про автора (авторів)? А саме: період творчої діяльності; приналежність до творчих груп, течій, тощо; його (їх) основні здобутки як архітектора, дизайнера, теоретика, критика, тощо.
2. За що (проти чого) виступає автор в даній теоретичній праці?
3. Які уривки/цитати з тексту найкраще це ілюструють?
4. Які ще автори підтримували точку зору висловлену в статті, або суперечили їй?
5. Висловіть своє відношення до питань, підняти автором. Аргументуйте свою точку зору, використовуючи раціональні оцінки.

При підготовці до написання есе доцільно використовувати рекомендації, наведені в додатку.

Обговорення есе здійснюється на семінарському занятті. Не менше, ніж за тиждень до обговорення есе розміщуються у спеціально створеному блозі для ознайомлення всіх студентів групи і викладача з їх змістом. Приклади тем ІНДЗ №2 наведено в табл. 7.

Таблиця 7

Орієнтовний перелік тем ІНДЗ №2

ІНДЗ №2	Змістовий модуль 1. Основи архітектурно-дизайнерської критики та її історичні передумови становлення сучасної теорії архітектури та дизайну	Змістовий модуль 2. Концептуальні основи архітектури та дизайну міжвоєнної доби ХХ ст.
1	2	3
1	Марк Вітрувій Полліон. Уривки з «Десяти книг про архітектуру» (25 р. до н.е): тіло і будівля, оточення і будівля	Творча група «Де Стилль». Маніфест I (1918)
2	Леон Батиста Альберті. Уривки з праці «Мистецтво будівництва в десяти книгах»: діалектика матеріального і нематеріального (1486).	Творча група «Де Стилль». Маніфест V (1923)

1	2	3
3	Андреа Палладіо. Уривки з «Чотирьох книг про архітектуру» (1570). Пропорція та організація	Вальтер Гропіус. Стійкість ідеї Баухауса (1922)
4	Джон Раскін. Світоч правди (1849)	Людвіг Міс ван дер Рое. Робочі тези (1923)
5	Готфрід Земпер. Уривки з праці «Стиль в технічних та тектонічних мистецтвах, або Практична естетика» (1860-1863)	Тео ван Дусбург. На шляху до пластичної архітектури (1924)
6	Луї Генрі Саллівен. Орнамент в архітектурі (1892)	Казимир Малевич. Маніфест супрематистів (1924)
7	Луї Генрі Саллівен. Висотні адміністративні будівлі, що розглядаються з художньої точки зору (1897)	М.Я. Гінзбург. Конструктивізм в архітектурі (1928)
8	Анрі Ван де Вельде. Відродження сучасного прикладного мистецтва (уривки з книги, 1901 р.)	Ле Корбюзьє. П'ять відправних точок сучасної архітектури (1926)
9	Герман Мутезіус. Прикладне мистецтво та архітектура (1907 р.).	Гуго Герінг. Будинок як органічна структура
10	Антоніо Сант'Еліа. Маніфест футуристської архітектури (1914), переклад з публікації 1930 р.	Бакмінстер Фуллер. Універсальна архітектура (1932)
11	Мутезіус/ Ван де Вельде. Тези і антитези Веркбунду (1914)	О.О. Веснін. Проблема інтер'єру (1934)
12	Адольф Лоос. Орнамент і злочин (1908)	Ле Корбюзьє. Афінівська харгія. Загальні положення. Місто і його район. (1943)

5.3. ІНДЗ №3. Реферат (доповідь+презентація)

В першій половині 11 семестру студенти виконують ІНДЗ №3 у формі рефератів за тематикою змістових модулів №3 і 4. Вимоги до оформлення і представлення ІНДЗ наведено в п. 5.1.

Приклади тем ІНДЗ №3 наведено в табл. 8.

Таблиця 8

Орієнтовний перелік тем ІНДЗ №3

ІНДЗ №3	Змістовий модуль 3.	Змістовий модуль 4.
	Еволюція концепції архітектурно-дизайнерського формотворення пізнього модернізму (50-ті – 70-ті рр. ХХ ст.)	Теоретичні концепції нової архітектури та дизайну (1980-ті – 2010-ті рр.)
1	2	3
1	Ульмська школа формотворення	Неоісторизм в архітектурі та дизайні
2	Томас Мальдонадо: концепція «конкретного мистецтва»	Творчість Алессандро Мендіні та групи «Алхімія»
3	А.Аалто та його органічний дизайн	Середовищний дизайн країн з вираженими культурними традиціями: Італія
4	Луїс Кан: діалог з матеріалом	Середовищний дизайн країн з вираженими культурними традиціями: Японія
5	Необруталізм в архітектурі та дизайні	Середовищний дизайн країн з вираженими культурними традиціями: країни Скандинавії
	Ідеї ситуаціоністів	Формування історичних стилів в дизайні інтер'єрів
6	Аркологія Поля Солері	Формування сучасних стилів в дизайні інтер'єрів
7	Архітектурні утопії 1960-х	Теоретичні концепції сучасного урбодизайну
8	Радянський середовищний дизайн 1950-х – 1980-х рр.	Річард Вестон: закоханий в природу. Естетика цифрового руху мистецтв і ремесел

1	2	3
9	Інтернаціональна архітектура Філіпа Джонсона	Концепції екологічно сталої архітектури та дизайну
10	Ханс Холляйн: піонер архітектурно-дизайнерського постмодернізму	Нелінійна архітектура та дизайн

5.4. ІНДЗ №4. Критичне есе

В другій половині 11 семестру студенти пишуть критичне есе за змістом модулів №3 і 4. Вимоги до оформлення і представлення ІНДЗ наведено в п. 5.2.

Приклади тем ІНДЗ №4 наведено в табл. 9.

Таблиця 9

Орієнтовний перелік тем ІНДЗ №4

ІНДЗ №4	Змістовий модуль 3. Еволюція концепції архітектурно-дизайнерського формотворення пізнього модернізму (50-і – 70-і рр. ХХ ст.)	Змістовий модуль 4. Теоретичні концепції нової архітектури та дизайну (1980-і – 2010-і рр.)
1	2	3
1	Фріденсрайх Хундертвассер та його «Маніфест запліснявості проти раціоналізму в архітектурі» (1958)	Чарльз Дженкс «Мова архітектури постмодернізму» (1977)
2	Кевін Лінч та його «Образ міста» (1960)	Теоретичні концепції Джеймса Вайнса та проектної групи SITE в праці «Нотатки з філософії SITE» (1980)
3	Ф.Л.Райт «Технологія і архітектура» (1950)	Теоретичні концепції Етторе Соттсаса та групи «Мемфісу» (1984)
4	GEAM: Програма для мобільної архітектури (1960)	Пошуковий дизайн Тадао Андо: праця «Поza горизонтами архітектури» (1991)

1	2	3
5	Йона Фрідман «Десять принципів космічного містобудування» (1960)	Нелінійна архітектура: праця Пітера Айзенмана «Розкриття видовищ: архітектура в добу електронних засобів» (1992)
6	Луїс Кан. "Порядок –це..» (1960)	Нелінійна архітектура: праця Грега Лінна «Архітектурна криволінійність: складчаста, гнучка та м'яка» (1993)
7	Роберт Вентурі: «Складність і протиріччя в архітектурі» (1967)	Стаття І. Швецової «Архітектурна критика: значення, функції, культура»
8	Глазичев В.Л. Уривки з книги «Про дизайн» (1970)	Даніель Лібескінд «17 слів архітектурного натхнення» (2009)
9	Джозеф Рікверт «Орнамент – не злочин» (1975)	Уривки праці І.О. Добріциної «Від постмодернізму - до нелінійної архітектури: Архітектура в контексті сучасної філософії та наук» (2004)
10	Манфредо Тафурі «Архітектура і утопія» (1976). Уривки з книги	Стаття О. Ремізової «Критика архітектури і архітектура критики» (2003)
11	Пошуковий дизайн архітекторів Японії: праці Кісьо Курокави. «Метаболізм в архітектурі» (1977)	Стаття О.Г. Раппапорта «П'ять проблем теорії архітектури XXI століття» (2007)
12	Алвар Аалто уривки з праці «Архітектура і гуманізм» (1978)	Стаття Т. Фішера «Смерть і життя великої архітектурної критики» (2012)

6. ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий модульний контроль передбачає перевірку засвоєння як теоретичної, так і практичної частин дисципліни. До складу завдання підсумкового модульного контролю входять 2 теоретичних та 1 практичне завдання, що стосуються змісту дисципліни. Приклади завдань наведено нижче.

Питання теоретичної частини:

1. Критика як галузь архітектурознавства та дизайнознавства.
2. Перші трактати та їх значення для сучасної архітектури та дизайну: Вітрувій, Альберті, Палладіо та ін.
3. Формотворчі концепції бароко та рококо в архітектурі та середовищному дизайні.
4. Архітектурний історизм XIX ст. і його ідейні витоки.
5. Технічний прогрес XIX ст. та його наслідки в архітектурі та дизайні.
6. Модерн – перший архітектурно-дизайнерський стиль: ідейні принципи та різновиди.
7. Англійський рух мистецтв і ремесел та Веркбунд: формування концепцій західноєвропейського дизайну.
8. Теоретичні підвалини зародження сучасних архітектури та дизайну (кінець XIX ст. - початок XXст.).
9. Критика модерну та зародження інтернаціонального стилю: Адольф Лоос та його «Орнамент і злочин». Футуризм А. Сант-Еліа.
10. Ідейно-теоретичні підвалини та розвиток міжвоєнної архітектури в США.
11. Баухаус в Німеччині: новаторські концепції синтезу архітектури і дизайну.
12. Ле Корбюзьє як теоретик містобудування, архітектури та середовищного дизайну.
13. Художньо-теоретичні концепції групи «Де Стил»:
14. Функціоналізм в архітектурі та дизайні : Ф.Л. Райт, Л.Міс ван дер Рое, Л. Кан.
15. Ідейні підвалини архітектури та дизайну США міжвоєнної доби.
16. Радянський архітектурний авангард 1920-х років.
17. Органічна архітектура :теоретичні концепції Ф.Л.Райта і А. Аалто.
18. Міжвоєнна архітектура та дизайн в Радянській Україні.

19. Рационалізм та тоталітаризм архітектури міжвоєнної доби у Європі. Соціалістичний реалізм сталінської доби.
20. Теоретичні витоки архітектурно-дизайнерського бруталізму.
21. Архітектурні утопії 1960-х.
22. Метаболізм в архітектурі і дизайні Японії. К. Танге, К.Курокава та інші представники архітектурно-дизайнерського регіоналізму.
23. Інженерна архітектура та дизайн П.Л.Нерві та О. Німеср.
24. Томас Мальдонадо і Ульмська школа формотворення.
25. Теоретичні та ідейні підвалини постмодернізму: праці Р. Вентурі.
26. Ч. Дженкс як перший теоретик архітектури постмодернізму.
27. Творча практика провідних представників раннього постмодернізму: Ф.Джонсон, Р.Вентурі, М.Грейвз, Ч.Мур, П.Айзенман, Ч.Дженкс, та ін.
28. Архітектурно-дизайнерська творчість і природа. Аркологія П. Солері. Творчість Ф. Хундервассера.
29. Людина і її поведінка в середовищі. Реакція архітектора і дизайнера: праці К. Лінча, Дж. Джейкобс, Л.Кріє.
30. Ідеологія хай-теку та його представники.
31. Д.Вайнс як дизайнер де архітектури та творча група SITE.
32. Творччі групи «Мемфіс» та «Алхімія» (Італія): теоретичне підґрунтя та творча спадщина.
33. Традиція і співучасть у проектуванні: адгок-урбанізм, неове-накуляр та пряме відтворення.
34. Неоісторичні тенденції в архітектурі та дизайні.
35. Концепції біодизайну, психодизайну, ергодизайну
36. Неорационалізм та неоекспресіонізм в архітектурі та дизайні.
37. Архітектура деконструктивізму.
38. Нелінійна архітектура та дизайн.
39. Функції і формати архітектурно-дизайнерської критики в Україні.
40. Екологізація архітектурно-дизайнерського мислення і сталий розвиток суспільства.

Питання практичної частини:

1. Виконати критичний аналіз уривку з праці Дж. Раскіна «Сім світочів архітектури. Світоч правди».

2. Виконати критичний аналіз уривку з книги Готфріда Земпера «Стиль в технічних і тектонічних мистецтвах, або Практична естетика».
3. Виконати критичний аналіз «Маніфесту І» групи «Де Стиль».
4. Виконати критичний аналіз програми «Тези і антитези Веркбунду» Мутезіуса та Ван де Вельде.
5. Виконати критичний аналіз «Афінської хартії».
6. Виконати критичний аналіз уривку статті Вальтера Гропіуса «Стийкість ідей Баухауса»
7. Виконати критичний аналіз маніфесту Ле Корбюз'є «П'ять відправних точок сучасної архітектури».
8. Виконати критичний аналіз уривку статті О.О. Весніна «Проблема інтер'єру»
9. Виконати критичний аналіз уривку з книги В.Л. Глазичева «Про дизайн».
10. Виконати критичний аналіз уривку з праці Барбари Редайс «Мемфіс» («Ідея Мемфісу»).
11. Виконати критичний аналіз уривку з праці SITE: «Архітектура як мистецтво «Нотатки з філософії SITE».
12. Виконати критичний аналіз «Маніфесту Алхімії» Алессандро Мендіні.
13. Виконати критичний аналіз уривку з праці Кевіна Лінча «Образ міста».
14. Виконати критичний аналіз «13 позицій архітектури постмодернізму» Чарльза Дженкса.
15. Виконати критичний аналіз фрагменту праці Річарда Вестона «Сто ідей, що змінили архітектуру».
16. Виконати критичний аналіз уривку з книги І.О. Добріциної «Від постмодернізму - до нелінійної архітектури: Архітектура в контексті сучасної філософії та наук».
17. Виконати критичний аналіз статті О. Раппапорта «П'ять проблем теорії архітектури ХХІ століття».
18. Виконати критичний аналіз статті І. Швецової «Архітектурна критика: значення, функції, культура».
19. Виконати критичний аналіз статті О. Ремізової «Критика архітектури і архітектура критики».
20. Виконати критичний аналіз статті Т. Фішера «Смерть і життя великої архітектурної критики».

7. МЕТОДИКА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Розподіл балів, що присвоюються студентам з дисципліни, представлено в табл. 10 та 11.

Таблиця 10

Розподіл балів, що присвоюються студентам за видами навчальної діяльності (10 семестр)

Форма навчальної діяльності	Вид контролю	Кількість занять	Кількість балів за одне заняття	Сума	Разом за видами навчальної роботи
лекції	відвідування	7	2	7	7
практичні заняття	відвідування	6	1	6	18
	активність на занятті	6	2	12	
самостійна робота	ІНДЗ №1. Реферат			25	55
	ІНДЗ №2. Критичне есе			30	
	Тестовий модульний контроль №1			20	20
Максимальна кількість балів за семестр					100

Таблиця 11

Розподіл балів, що присвоюються студентам за видами навчальної діяльності (11 семестр)

Форма навчальної діяльності	Вид контролю	Кількість занять	Кількість балів за одне заняття	Сума	Разом за видами навчальної роботи
лекції	відвідування	9	1	9	9
практичні заняття	відвідування	7	1	7	14
	активність на занятті	7	1	7	
самостійна робота	ІНДЗ №3. Реферат			12	27
	ІНДЗ №4. Критичне есе			15	
	Тестовий модульний контроль №2			10	10
Підсумковий модульних контроль					40
Максимальна кількість балів за семестр					100

В разі невиконання проміжних модульних контролів та ІНДЗ студент не допускається до заліку (іспиту).

За невчасне виконання і представлення на семінарі доповіді за обраною темою ІНДЗ викладач залишає за собою право нараховувати штрафні бали.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-ДЖЕРЕЛА

1. Базова

1. Архітектура сучасності: остання третина ХХ – початок ХХІ століть: навч. посібник / *Б.С.Черкес, С.М. Лінда*. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2010. – 384 с.
2. Основи дизайну архітектурного середовища: Підручник. / *Тимохін В.О. та ін.* – К.: КНУБА, 2010. – 400 с.
3. *Глазычев В.Л.* О дизайне: Монография. Переиздание книги 1970 года «О дизайне». – М. Европа, 2006. – 320 с.
4. *Малік Т.В.* Історія дизайну архітектурного середовища: Навчальний посібник. – К.:КНУБА, 2003. – 192 с.
5. *Розенсон И.А.* Основы теории дизайна. Учебник для вузов. – СПб.: Питер, 2007. – 220 с.
6. *Рунге В.Ф., Сеньковский В.В.* Основы теории и методологии дизайна. - СПб.: Питер, 2006. - 219 с.
7. *Фремpton К.* Современная архитектура: Критический взгляд на историю развития: пер. с англ./Под ред. В.Л.Хайта. - Москва:Стройиздат,1990. - 535с.
8. *Шимко В.Т.* Архитектурно-дизайнерское проектирование. Основы теории. – М.: Архитектура-С, 2006. – 296 с.

2. Допоміжна

Теорія та критика архітектури:

1. *Добрицина И.А.* «От постмодернизма - к нелинейной архитектуре» – М.: Прогресс-традиция, 2004. - 415 с.
2. *Заварихин С.П.* Русская архитектурная критика: середина ХІІІ-начало ХХ вв. – Л:Изд-во ЛГУ, 1989. – 223 с.
3. *Линч К.* Образ города. – М.: Стройиздат, 1982. – 327 с.

4. Мастера архитектуры об архитектуре. – М.: Искусство, 1972. – 590 с.
5. *Дженкс Ч.* Язык архитектуры постмодернизма / Пер. с англ.. – М.: Стройиздат, 1985. – 135 с.
6. *Ранпанорт А.* Пять проблем теории архитектуры XXI века. // Вестник Европы, 2007. - №19-20./ <http://magazines.russ.ru/vestnik/2007/19/ra32.html>.
7. *Ремизова Е.* Критика архитектуры и архитектура критики// Wolkenkuckucksheim. – 2003. - №2. / <http://www.cloud-cuckoo.net/openarchive/wolke/rus/Themen/022/Remizova/Remizova.htm>.
8. *Швецова И.В.* Архитектурная критика - значение, функции, культура. 23 апр. 2003/ <http://www.a3d.ru/architecture/stat/151>.
9. *Frampton K.* Modern architecture. A critical history. 4th ed. NY: Thames & Hudson, 2007. Reprinted 2010. – 424 p.
10. *Introducing Architectural Theory: Debating a Discipline / Ed. by K. Smith.* – NY: Taylor & Francis, 2012. – 423 p.
11. *Jencks Ch.* The New Paradigm in Architecture. The Language of Post-Modernism. – New Haven and London: Yale University Press, 2002. – 280 p.
12. *Mallgrave H.F.* Modern Architectural Theory: A Historical Survey, 1673-1968. – New York: Cambridge University Press, 2005. – 503p.
13. *Programs and manifestoes of 20th-century architecture / Ed. by U. Conrads.* - Cambridge, Massachusetts: The MIT Press, 1971. – 192 p.
14. *Theories and manifestoes of contemporary architecture/ Ed. by Ch. Jencks and K. Kampf.* – Academy Editions by John Wiley & Sons, 1997. – 312 p.
15. *Theorizing a New Agenda for Architecture:: An Anthology of Architectural Theory 1965 – 1995. / Ed. by K. Nesbitt.* – NY: Princeton Architectural Press, 1996. – 606 p.
16. *Weston R.* 100 Ideas that changed architecture. – London: Laurence King Publishing, 2011. – 216p.
17. Лекционный курс "Архитектурная критика и стилистика" проф. В.Л. Глазычева / http://www.glazychev.ru/courses/arx_kritika/arx_kritika.htm

18. Architectural Theory. From the Renaissance to the Present. – Köln u.a.: Taschen, 2006. – 576 s.
19. <http://arch-vydav.blogspot.com/> - веб-сторінка архітектурного самвидаву з теорії сучасної архітектури.
20. <http://www.archvestnik.ru/> - веб-сторінка журналу «Архитектурный вестник»/
21. <http://www.arhinovosti.ru/> - Архиновости: новости архитектуры и дизайна.
22. <http://www.architectural-review.com/> - веб-сторінка міжнародного журналу «The Architectural Review».
23. Dudley V. Design Theory in Architecture.// http://www.ehow.com/about_5437419_design-theory-architecture.html
24. International Architecture Exhibition. <http://www.labiennale.org/en/>
25. Lange A. How to Be an Architecture Critic. Posted 03.01.12// <http://places.designobserver.com/feature/how-to-be-an-architecture-critic/32278/>
26. Quirk V. Architectural Criticism in the Age of Twitter / Paul Goldberger. Nov 27, 2012. /<http://www.archdaily.com/298276/architectural-criticism-in-the-age-of-twitter-paul-goldberger/>
27. Stead N. Three Complaints About Architectural Criticism. - November / December 2003, Architecture Australia vol. 92 no 6 (pp. 50-52) / <http://dcrit.sva.edu/wp-content/uploads/2003/11/STEADthreecomplaints.pdf>

2. Теорія та критика дизайну:

28. Ефимов А.В. и др. Дизайн архитектурной среды./ А.В. Ефимов, Г.Б. Минервин, В.Т. Шимко и др. – М.: Архитектура-С, 2005.- 504 с.
29. Рунге В.Ф. История дизайна, науки и техники. Изд. в 2-х кн. – М.:Архитектура –С, 2006-2007.
30. Стародубцева Л.В. Архитектура постмодернізму: Історія. Теорія. Практика. Посібник для студентів. – К.: Спалах, 1998. – 208 с.
31. Шимко В.Т. Основы дизайна и средовое проектирование. – М.: Архитектура – С, 2004. – 160 с.

32. *Шумєга С.С.* Дизайн. Історія зародження та розвитку дизайну. Історія дизайну меблів та інтер'єру: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 300 с.
33. *Медведев В.Ю.* О структуре содержания теории дизайна// Дизайн. материалы. технология. – 2008. - 4 (7). - С. 17-25. / <http://sutd.ru/publish/sddesign.pdf>.
34. *Кутловская Е.* Невечные ценности: Интервью с архитектурным критиком Аароном Бецки. – Независимая газета. - 2008-05-16. http://antrakt.ng.ru/figure/2008-05-16/19_betsky.html#.
35. <http://www.dasfest.kiev.ua> – веб-сторінка міжнародного фестивалю Дизайну архітектурного середовища DAS FEST.
36. <http://design-history.ru/> - веб-сторінка, присвячена історії світового дизайну.
37. <http://www.djournal.com.ua/> - веб-сторінка «Д. Журналу» - журналу про дизайнерів, архітекторів, події в світі промислового дизайну та архітектури.
38. <http://www.indexexhibition.com/> - веб-сторінка, присвячена міжнародній виставці дизайну.
39. www.interyear.com.ua – веб-сторінка всеукраїнського конкурсу дизайну інтер'єрів, міського та ландшафтного дизайну «ИНТЕР' YEAR».
40. <http://shnick.com.ua/> - веб-сторінка електронного журналу про дизайн, мистецтво, архітектуру.

Рекомендації до підготовки і виконання критичного аналізу тексту

Метою критичного аналізу є оцінка тексту статті (книзи, фрагменту тексту, тощо). Критичний аналіз передбачає вираження критиком своєї думки та/або оцінки тексту. При цьому можна виділити підготовчу частину – читання та опрацювання тексту та безпосередньо написання есе (рецензії, тощо). Наступні рекомендації допоможуть в опрацюванні текстів як під час аудиторної роботи на семінарських заняттях, при написанні ІНДЗ, так і виконання підсумкового модульного контролю.

1. Найдоцільніше розпочати критичний аналіз із поверхневого оціночного читання аби сформулювати перше уявлення і розуміння тематики твору.

2. Після того варто скласти первинну анотацію. Виберіть одну з ідей, яка залишилася у вашій свідомості. Зробіть припущення щодо основної думки, яку висловлює автор. Охарактеризуйте наведені аргументи і мету статті.

3. Прочитайте текст ще раз. Подумайте про питання, які піднімалися в творі. Робіть нотатки та опишіть, що ви думаєте про певні нюанси, з чим ви згодні або не згодні і т.п. Під час другого читання перевірте анотацію на наявність фактологічних помилок.

4. При можливості розділіть твір на змістовні частини, в кожній з яких знайдіть основну тезу. Ви можете шукати тези, з якими ви згодні, ті, з якими ви не згодні, ті, які викликають у вас дискомфорт або навіть ті, з якими ви погоджуєтесь, але над якими слід глибше замислитися.

5. Подумайте про тезу, яка затрималася у вашій свідомості. Подумайте, які питання і емоції викликає у вас ця тема, як ви зможете обґрунтувати ці емоції. Якщо вам подобається результат ваших зусиль, ви готові до написання есе. Якщо, з якоїсь причини, вам не подобаються ці тези, повертайтеся до тексту і зверніть увагу на те, чи не прийдуть вам в голову нові ідеї щодо тез.

6. У критичному аналізі ви можете припускати, що читач знайомий з матеріалом, який ви читаєте. Як автор, ви можете використовувати посилання на авторський текст і цитати з нього, але тільки для того, щоб підтримати вашу точку зору і допомогти з формулю-

ванням тези. Також можете використовувати цитати інших авторів, які підтримують/спростовують точку зору, висвітлену в даному творі.

7. Напишіть вступ, який пояснить, про що ви пишете, і закінчіть вступний абзац анотаційним твердженням. Кожен з наступних абзаців повинен підтверджувати зроблене вами тезове твердження і завершуватися заключним твердженням, яке повторює тезу і об'єднує текст всієї статті.

8. Критичний аналіз повинен безпосередньо доводити вашу згоду/незгоду з автором і причини такої думки.

При виконанні критичного аналізу пам'ятаймо слова російського вченого та громадського діяча, критика і теоретика архітектури і дизайну В.Г. Глазичева. В своїй статті «Про архітектурну критику (1990)» він висловив наступну думку: «Критики – не судді, а архітектори – не підсудні. У архітектурної критики більш суттєва роль: ламаючи будь-які табу, будь-які шаблони, прагнути до розвитку архітектури, націленої на досягнення кращої якості життя, підвищення міцності творчості, на яскраве вираження індивідуальної і колективної уяви. Критика повинна бути визнана суттєвою частиною архітектурного процесу - від стадії первинного задуму до стадії реалізації».

1. http://www.znaempro.ru/a-6A31F1-kak_napisat_kriticheskiy_analiz
2. <http://ru.wikihow.com/написать-критическое-эссе>